

Mirjana Margetić
Etnografski muzej Istre/Museo etnografico dell'Istria
Trg istarskog razvoda 1275. br.1
52000 Pazin

Muzejski dokumentacijski centar
Lada Dražin-Trbuljak
Ilica 44
10000 Zagreb

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti 2. razine – Lošinjski muzej

U sklopu planirane matične djelatnosti 2. razine za etnografske muzeje i etnografsku građu za 2023. godinu, ravnateljica Etnografskog muzeja Istre/Museo etnografico dell'Istria Ivona Orlić i ja, muzejska savjetnica pedagoginja Mirjana Margetić kao matičarka II razine, posjetile smo 20. rujna 2023. Lošinjski muzej u gradu Mali Lošinj, kako bi zabilježile stanje etnografske građe, način izlaganja, čuvanja i vođenje muzejske dokumentacije za ovaj dio fundusa.

U vrijeme našeg dolaska postavljala se izložba *Srebrne kapi – Tajna velih âliga na Unijama* tako da su kolegice bile dosta zauzete. Nakon kraćeg upoznavanja uputili smo se u radne prostorije kustosa i ravnateljice Zrinke Ettinger Starčić koja nas je upoznala s djelatnošću i aktivnostima muzeja.

O muzeju

Osnivač Lošinjskog Muzeja je Grad Mali Lošinj. Počeci djelovanja i osnivanja muzeja na Lošinju sežu još u 1955. kada se osniva Općinski muzej u Malom Lošinju. Nakon nekoliko godina slijedila je stanka, da bi 1978. u sklopu tadašnjeg sklopu Narodnog sveučilišta (današnjeg Pučkog otvorenog učilišta) počelo aktivnije bavljenje muzejskom djelatnošću

U novije vrijeme kao godina osnivanja ističe se 2007. kada se Lošinjski muzej izdvojio iz Pučkog otvorenog učilišta Mali Lošinj i osnovao kao samostalna javna ustanova u rujnu iste godine. Djelatnost Lošinjskog muzeja obavlja se u 4 muzejske zgrade i 2 iznajmljena prostora: u matičnoj zgradi, Palači Fritzi, Muzeju Apoksiomena, u Muzejskom prostoru Kula u Velom Lošinju i u Arheološkoj zbirci Osor u Osoru. Stalne izložbe Lošinjskog muzeja su: stalni postav Umjetničkih zbirki Maloga Lošinja (Zbirka starih majstora Piperata i Zbirka hrvatskih majstora A. V. Mihičića), Fotografska zbirka Dantea Lussina, Dama iz Čikata iz Pretpovijesne zbirke, Lošinjske ljekarne iz Zbirke uporabnih predmeta i namještaja, Mali Lošinj na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, Narodna nošnja Velog i Malog Lošinja iz Zbirke varia, u palači Fritzi, stalni postav Muzeja Apoksiomena, stalni postav „Povijest pomorstva i topografija Velog Lošinja“ u Kuli u

Velom Lošinju, stalni postav „Svakodnevni život u Osoru kroz minula stoljeća“ i lapidarij u Arheološkoj zbirci Osor.

Muzej ima zaposleno devet djelatnika koji su raspoređeni na lokacijama koje pripadaju Lošinjskom Muzeju.

Etnografska građa Lošinjskog muzeja

Zbirka trenutno nema voditelja/icu. Sa stanjem zbirke, smještajem i dokumentacijom upoznala nas je ravnateljica Zrinka Ettinger Starčić.

Ukupan broj etnografskih predmeta 302 raspoređen je u četiri zbirke i to: Zbirka kalafatskog alata Giannija Tarabocchije Violincića, br. predmeta 136; Zbirka kalafatskog alata Ignazia Budinicha, br. predmeta 54; Zbirka predmeta tradicijskog domaćinstva i tekstila, br. predmeta 109 i Zbirka predmeta tradicijskog gospodarstva, br. predmeta 3.

Jedan dio predmeta (Zbirka kalafatskog alata Ignazia Budinicha) izložen je u Kuli Veli Lošinj. Predmeti su zaštićeni od prašine pleksi - staklom, rasvjeta je adekvatna.

Kada je riječ o čuvanju i pohrani građe Lošinjski muzej ima dosta problema s obzirom da nema zasebne čuvaonice. Predmeti iz etnografske zbirke smješteni su u potkrovlju Palače i to u prostoriji koja je mala i uska, tako da se osoblje doslovno mora sagibati da bi došli do građe. Predmeti etnografske zbirke spremljeni su u kartonske kutije i putni kovčeg. Prostorija je suha, čista i zamračena tako da nema prodora svjetlosti.

Obzirom na uvjete koje muzej ima, odnosno nema, jedino što možemo savjetovati je da se kada se ukaže prilika, nabavi nekoliko kutija od bezkiselinskog kartona te da se u njih preslože predmeti iz kovčega.

Preporuke:

Etnografsku građu izmjestiti iz kutija i kovčega u bezkiselinske kutije, predmete odvojiti bezkiselinskim papirom ili *Tyver* tkaninom.

Dokumentacija

Muzej je do 2001. g. vodio inventarnu knjigu zaključno s brojem LM 535. (zadnji zapis). Prelaskom na program M++ ne vodi se više pismeno.

Sva etnografska građa je upisana u program M++. Podaci o građi su detaljni, svi imaju fotografije i pripadajuće opise.

Preporuke:

1. Iz programa M++ isprintati inventarne kartice od broja LM 535 te ih čuvati u registratoru ili da uvesti kao knjigu (knjigovežno).

2. Uvidom u M++ uočeno je da nije ispunjena kategorija procjena vrijednosti muzejskih predmeta. Preporuka je da se na razini muzeja odluči da li će biti alfabetska ili numerološka oznaka te da se unese procjena vrijednosti.
3. Ubaciti podatke o obavljenoj Reviziji građe.

Zaključak

Lošinjski Muzej kompleksna je muzejska ustanova koja je okosnica kulturnog života otoka Lošinja. Obzirom na relativno mali broj zaposlenih (njih devet na četiri lokacije) Muzej ima brojne aktivnosti (izložbene, edukativne programe za djecu i mlade, koncerte, predavanja) kojima promiče povijesnu i kulturnu baštinu ovog kraja. Iz razgovora s ravnateljicom vidljivo je kako je u planu stvaranje novih i poboljšanih uvjeta za čuvanje muzejske građe (traju pregovori oko novih prostora za čuvaonice). Kada se ostvare ovi uvjeti tada će nesumnjivo biti nastavljen kontinuirani rad na sakupljanju, stručnoj obradi i čuvanju kako etnografske, tako i sve ostale građe koju muzej ima.

Preporuka:

Na osnovi ovog Izvještaja napraviti plan rješavanja otklanjanja manjih nedostataka koji su uočeni prilikom obilaska, a vezani su uz čuvanje premeta te ažuriranje podataka u M++. Isti molim dostaviti MDC- u i matičarki II razine.

Dostavlja se:

1. Muzejski dokumentacijski centar
2. Lošinjski muzej
3. Danijela Križanec-Beganović, matičarka I. razine za etnografske muzeje i zbirke RH

U Pazinu, 27.9 2023.

Mirjana Margetić

matičarka 2. razine za etnografske muzeje i etnografsku građu

Mirjana Margetić
Etnografski muzej Istre/Museo etnografico dell'Istria
Trg istarskog razvoda 1275. br.1
52000 Pazin

Muzejski dokumentacijski centar
Lada Dražin-Trbuljak
Ilica 44
10000 Zagreb

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti 2. razine – Creski muzej

U sklopu planirane matične djelatnosti 2. razine za etnografske muzeje i etnografsku građu za 2023. godinu, ravnateljica Etnografskog muzeja Istre/Museo etnografico dell'Istria Ivona Orlić i ja, muzejska savjetnica pedagoginja Mirjana Margetić kao matičarka II razine, posjetile smo 20. rujna 2023. godine Creski muzej u gradu Cresu kako bi zabilježile stanje etnografske građe, način izlaganja, čuvanja i vođenje muzejske dokumentacije za ovaj dio fundusa.

U muzeju su nas dočekale ravnateljica Jelena Dunato i viša kustosica Inge Solis koje su nas upoznale s djelatnošću i aktivnostima muzeja.

Osnivač Creskog muzeja je Grad Cres. Muzej nalazi se u gotičko-renesansnoj palači Arsan koja je zaštićeno kulturno dobro. Palača je sagrađena početkom 16. stoljeća, a njezina je rekonstrukcija dovršena 2006. godine, kada je otvorena za javnost.

Muzej istražuje, čuva i predstavlja bogatu baštinu grada i otoka Cresa koju posjetiteljima predstavlja kroz nove izložbe svake sezone, nastojeći predočiti sve segmente života jednog prostora koji, uz sve specifičnosti zatvorene otočke sredine, živi od antičkih vremena.

U prizemlju i na prvom katu muzeja nalaze se izložbene galerije za povremene izložbe. Muzej nema stalni postav, ali je prema riječima ravnateljice Dunato u planu priprema za njegovu izvedbu i provedbu. Na drugom katu Palače (izložbeni prostor) smještena je čuvaonica muzejske građe te uredi zaposlenika.

Djelatnici muzeja

Jelena Dunato, ravnateljica, viša kustosica

Inge Solis, viša kustosica

Eduard Dajčman, muzejski tehničar

Sandra Negovetić, tajnica (na pola radnog vremena)

Etnografska zbirka

Voditeljica zbirke: Inge Solis

Broj predmeta: 268

Opis: Etnografska zbirka Creskog muzeja obuhvaća predmete svakodnevne uporabe, poljoprivredne i ribarske alate te odjeću s područja otoka Cresa koji datiraju od 18. do polovice 20. stoljeća. Predmeti kao što su obuća, kuhinjska pomagala, drvene posude, kovački predmeti izrađeni su od strane tradicijskih obrtnika otoka Cresa, a većina njih nestala je iz upotrebe razvojem turizma i promjenom načina života. Zbirka je registrirana kao kulturno dobro RH.

Manji dio zbirke (nekoliko predmeta) izložen je u postavu na prvom katu palače, a ostalo se čuva na drugom katu Palače koji je u nedostatku prostora pretvoren u čuvaonicu. Predmeti su posloženi na otvorene metalne stalaže, manji su pohranjeni u kartonske kutije (pa zatim na stalaže), a oni veći nalaze se uredno posloženi na sredini prostorije.

Predmeti u prostoriji nisu izloženi pretjeranoj svjetlosti jer se prozori zatvaraju drvenim škurama koje sprječavaju direktnu sunčevu svjetlost.

Prostorija nema uređaj za mjerenje vlage.

Nedavno je provedena fumigacija drvene građe.

Preporuka:

Kada se ukaže mogućnost obične kartonske kutije zamijeniti bezkieslinskim, predmete odvojiti bezkiselinskim papirom ili *Tyver* tkaninom.

Nošnju preložiti u bezkiselinsku kutiju većih dimenzija kako se ne bi previše lomila.

Na kutije staviti popis predmeta.

Predmete na podu prekriti *Tyver* tkaninom.

Dokumentacija zbirke

Upis građe vodio se kroz fizičku inventarnu knjigu koja je zaključena s inv. oznakom CM 393 8.4.2009. Od tada se vodi se kroz računalni program M++. Paralelno se vodi i papirna dokumentacija u vidu isprinta inv. kartice iz M++ koji se čuvaju u zasebnim registratorima.

Preporuka:

Uvidom u M++ uočeno je da nije ispunjena kategorija procjena vrijednosti muzejskih predmeta. Preporuka je da se na razini muzeja odluči da li će biti alfabetska ili numerološka oznaka te da se unese procjena vrijednosti.

Zaključak

Kroz razgovor s djelatnicama Creskog muzeja, uvidom u stanje građe, dokumentaciju i način prezentacije uvjerali smo se u stručni i kontinuirani rad na etnografskoj zbirci muzeja. Obzirom da kustosica zbirke nije po stuci etnolog zaključujemo da se vrlo dobro snalazi s ovom vrstom građe te da ju dobro poznaje. Izazov ovom muzeju je svakako daljnje sakupljanje i čuvanje građe obzirom na nedostatak muzejskih čuvarnica. Iako Muzej djeluje u relativno maloj gradskoj sredini, tek nešto više od 2000 stanovnika, on kao ustanova ima važnu ulogu u promicanju kulturne baštine otoka Cresa uključivanjem lokalne zajednice u programe i aktivnosti koje provodi.

Preporuka:

Na osnovi ovog Izvještaja napraviti plan rješavanja otklanjanja manjih nedostataka koji su uočeni prilikom obilaska, a vezani su uz čuvanje premeta te ažuriranje podataka u M++. Isti molim dostaviti MDC- u i matičarki II razine.

Dostavlja se:

1. Muzejski dokumentacijski centar
2. Creski muzej
3. Danijela Križanec-Beganović, matičarka I. razine za etnografske muzeje i zbirke RH

U Pazinu, 04.10.2023.

Mirjana Margetić

matičarka 2. razine za etnografske muzeje i etnografsku građu

Handwritten signature of Mirjana Margetić in blue ink.